

- 11.Турило А.М., Зінченко О.А. Методологічні і практичні питання щодо визначення і оцінки якості прибутку підприємства. — Вісник Полтавського НТУ, 2007. — №12. — С.41-52.

Annotation. In the article are considered formation of degrees of quality of profit, also are considered a technique of definition of the basic parameters of results, expenses and efficiency of the enterprise, which satisfy interests of the proprietors of the capital.

Key words: quality of profit, result of activities, evaluation of quality of profit.

УДК 631.51.1.336.71

Н.Л. Корженівська, к. е. н., доцент Подільського аграрно-технічного університету, м. Кам'янець-Подільський

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ У ФОРМУВАННІ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ

Розглядаються проблеми впровадження управлінського обліку на підприємствах та необхідність його підтримки в умовах сьогодення.

Ключові слова: витрати, управлінський облік, ефективність виробництва.

Навколо управлінського обліку, його предмету, методу, елементів та звітності суттєвим питанням залишається відсутність методологічно визначеного переліку складових. І досі залишаються дискусійними розмежування обліку на фінансовий та управлінський. На сьогодні окремо виділяється податковий облік, оскільки він формує податкову звітність і таке відокремлення має під собою підґрунтя, зокрема й законодавче. Управлінський облік залишається різновидом аналізу інформації на підприємствах, а на підприємствах сільськогосподарського напрямку й досі є труднощі з його впровадженням.

Тому черговий раз постає необхідність розмірковувати над вищезазначеними питаннями. Мета статті полягає в освітленні кола проблем щодо впровадження управлінського обліку на підприємствах та необхідності його підтримки в умовах змін сучасного законодавства, стандартів, інструктивних матеріалів з обліку та реалій функціонування підприємств.

Цим питанням присвячено багато наукових думок таких вчених, як І. Белоусова З. Гуцайлюка, В. Ластовецького, Л. Нападовської, С. Петренко,

М. Чумаченко та інших. При чому точки їх зору щодо питань методології управлінського обліку, його методик викладення, використання підприємствами й досі мають суттєві розбіжності.

В умовах роботи сучасних підприємств і організацій на одне із першочергових місць виходить питання про інформацію, її характеристику, доступ до неї, аналіз, використання з метою покращення оперативності та ефективності роботи. Управлінський облік є одним із альтернативних джерел інформації в системі менеджменту, спроможний одночасно збирати необхідні дані та їх опрацьовувати залежно від мети, поставлених завдань та досліджень. І. Белоусова представляє «управлінський облік як інформаційну підсистему управління витратами підприємства» і пропонує схему управління витратами з використанням управлінського обліку. [2, с. 31-32]. Беззаперечно, такий вид обліку є джерелом інформації на підприємстві для управлінців всієї вертикалі. Зауважимо, що коли він є інформаційною системою, то має бути об'єктом інформаційних відносин, і, згідно з ст. 8 Закону України «Про інформацію» бути публічно оголошеною. Згідно з вказаним законом ст. 18, основними видами інформації є «... адміністративна інформація (дані)», а у ст. 19 зазначено, що «адміністративна інформація — це офіційні документовані дані, що дають кількісну характеристику явищ та процесів, що відбуваються в економічній ... сферах життя і збираються, використовуються, поширюються та зберігаються органами державної влади ...». Таким чином, відразу можемо говорити, що постає необхідність розуміти управлінський облік як джерело інформації в системі управління, проте не ототожнювати його дані з даними адміністративними. Інформація управлінського обліку є здебільшого конфіденційною, спрямованою на конкретне коло споживачів, інколи досить обмежене. Згідно з ст. 28 Закону України «Про інформацію» інформація є відкрита та з обмеженим доступом (конфіденційна і таємна). Ст. 30 стверджує, що і конфіденційна інформація (відносимо за вищевказаними ознаками до неї інформацію з управлінського обліку) знаходиться у володінні, користуванні або розпорядженні окремих фізичних чи юридичних осіб і поширюється за їх бажанням відповідно до передбачених ними умов [1].

Підсумувавши вищевикладене, можна говорити, що управлінський облік є джерелом конфіденційної інформації для визначеного, спрямованого кола споживачів і є об'єктом інформаційних відносин. Втім, ні виконавча адміністрація, ні менеджери різних рівнів управління не здійснюють належної послідовної роботи щодо забезпечення надійності системи бухгалтерського обліку й підвищенні якості звітності. Однією з причин такого становища є неопрацьованість інформаційного забезпечення внутрішнього контролю щодо оцінки якості системи обліку. Відсутні централізовані методичні рекомендації,

які допомагали б підприємствам розробляти внутрішні інструкції щодо ведення, форм представлення управлінської інформації.

Сучасний управлінський облік використовується у вигляді оперативного, що надходить як первинна інформація, так і звітнього, підсумкового, пов'язаного з плануванням, контролем, аналізом, розробкою прогнозів та тенденцій розвитку явищ і процесів, що відбуваються на конкретному підприємстві. До складу такої інформації входить фактична, планова, нормативна, кошторисна інформація, пов'язана з обліком затрат виробництва, їх класифікацією, обчисленням собівартості продукції, робіт та послуг. Проте сучасні менеджери підприємств на власний розсуд здійснюють зведення, групування та аналіз інформації.

На думку С. Петренка, побудова бухгалтерського обліку має забезпечувати відносну незалежність організації облікового процесу від будь-якого певного виду звітності. Встановлені принципи й вимоги до організації облікового процесу, а також базові правила бухгалтерського обліку мають забезпечувати господарському суб'єкту можливість підготовки різних видів звітності.[3, с. 29].

Окремі підприємства на сьогодні управлінський облік ототожнюють із внутрішнім контролем, зокрема внутрішнім аудитом, який реалізує процедуру оцінки достовірності звітності. Не можемо погодитись із таким баченням, оскільки внутрішній контроль передбачає оцінку фінансової звітності, яка є лише одним із об'єктів управлінського обліку.

Варто наголосити, що усвідомлення потреби та бажання запровадити управлінський облік недостатньо для поглиблення його використання сучасними підприємцями та управлінцями. Відсутня збалансована система показників, що формують управлінську звітність, системність у підходах до формування та ефективного використання даних управлінського обліку. Окремою перешкодою є небажання деяких управлінців, зокрема бухгалтерів, фінансових директорів змінювати роками ствержені розуміння форм та методів ведення обліку. Останнім часом все актуальнішою постає проблема пошуку фінансових джерел для впровадження нових видів обліку та доведення в подальшому його інформації до корисного ефекту та результативності.

Список використаних джерел:

1. Про інформацію // Закон України із змінами і доповненнями від 6 квітня 2000 року № 1642-III.
2. Белоусова І. Проблеми впровадження управлінського обліку на підприємствах // Бухгалтерський облік і аудит. — 2005. — №5. — с. 30-34.
3. Петренко С. Якість бухгалтерського обліку як об'єкт оцінки інформаційного забезпечення внутрішнього контролю // Бухгалтерський облік і аудит. — 2008. — №2. — с. 30.

Annotation. Examined problems cost price inculcation of the enterprise and necessity it support under existing conditions.

Key words: cost price, accounting of administrative, production efficiency.

УДК 336.226.212.2(477)

Поліщук В.С., к. е. н., доцент КПНУ імені Івана Огієнка

ОСОБЛИВОСТІ ЗЕМЕЛЬНОГО ОПОДАТКУВАННЯ

В статті вказуються плата (податок) за землю, її форми. Підкреслюється доцільність і необхідність здійснення грошової оцінки земель і на цій основі встановлення ставок податку. Вказуються особливості сплати податку з земельних ділянок, вартість яких не встановлена. Порядок сплати земельного податку. Відмінності податку для земель сільськогосподарського і сільськогосподарського призначення.

Ключові слова: податок, ставка, оцінка, механізм, розмір, нарахування.

Аграрна економіка являє собою органічну частину загальної економічної теорії. Важливість визначення предмету теорії аграрних відносин пояснюється тим місцем, яке займає аграрна економіка в механізмі національного господарювання.

Сільське господарство є однією з найважливіших галузей виробництва. Воно є джерелом нічим не змінюваних предметів споживання, сировини для промисловості, додаткової робочої сили для несільськогосподарських галузей. В аграрній сфері створюється більше 80% національного доходу. Ця галузь суттєво впливає на соціально-економічний розвиток суспільства в цілому [5, с. 3],

Як і в інших секторах економіки в сільському господарстві діють загальні закономірності економічного розвитку. При цьому слід зауважити на важливість земельного оподаткування, оскільки врегульоване оподаткування є важливою умовою соціальної справедливості. Саме форми оподаткування в аграрній сфері, види податкових платежів, їх розміри в великій мірі відбиваються на ефективності сільськогосподарського виробництва. В Україні, яка стала на шлях розвитку ринкової економіки та приватної власності й почала виходити з економічної кризи, оподаткування землі набуває певної специфіки. Так, згідно із Законом України «Про систему оподаткування» (18.02.1997 р.) до складу податкової системи внесено податок на землю (як особливий вид майнових активів).